

2018 р. - Модель довгострокового економічного аналізу з включенням в неї таких факторів як зміна клімату та інновації (Уільям Нордхаус, Пол Ромер);

2019 р. - Експериментальний підхід у полегшенні бідності (Абхіджит Банерджи, Естер Дюфло, Майкл Кремер).

Стосовно еволюції парадигми сталого розвитку, вона представляє собою пошук шляхів досягнення рівноважного стану, тобто досягнення ситуації, коли відсутні внутрішні конфлікти між економічною, соціальною та екологічною складовими, забезпечено коєволюцію на основі знаходження об'єктивно зумовлених функціональних взаємозв'язків між ними. Лише таким чином можливо досягти синергічного ефекту розвитку спільного прояву економічної, соціальної та екологічної підсистем як нової якості. При цьому адекватні інституційні зміни реалізуються лише за умови подолання інерції інституційного розвитку, що зумовлена підтримкою економічно та соціально небажаного, однак стабільного стану інституційної рівноваги з боку існуючих на ринку суб'єктів.

Підсумовуючи вище сказане, зазначимо: парадигма сталого розвитку представляє собою закономірний етап трансформації філософії господарювання, що відповідає умовам постіндустріального етапу розвитку соціально-економічних систем і пов'язаний з розумінням жорстких обмежень економічного зростання. Зазначена теоретична концепція на практиці проявляється у зміні вектору економічного розвитку в бік розширення і доповнення неекономічними складовими розуміння економічної раціональності.

Література.

1. Идея развития: возможность обновления. Материалы научного семинара. Мировая экономика и международные отношения. 2007. № 2. С. 75-89.

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ

***КРАМАРЕНКО К.М., к.е.н., доцент
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ***

Сучасне ринкове макросередовище не завжди чинить позитивний вплив на діяльність підприємств, що пояснюється

змiнами в технологiї, економiцi, ринковiй ситуацiї в поєднаннi з встановленням нових соціальних прiоритетiв. У практицi менеджменту iснує багато методик управлiння, проте змiни у середовищi функцiонування є причиною перегляду традицiйних iнструментiв управлiння розвитком пiдприємств.

Основнi можливостi для вдосконалення управлiнської системи необхідно шукати не в спробах модернiзацiї iснуючої системи та не у використаннi полiпшуючих iнновацiй, а в упровадженнi нововведень та iнновацiйних пiдходiв до управлiння дiяльнiстю пiдприємства. Шляхи вдосконалення управлiнської дiяльнiстi повиннi вклучати всi аспекти дiяльнiстi пiдприємства [1].

Традицiйнi методи управлiння розвитком пiдприємства вклучають економiчнi, адмiнiстративно-правовi, органiзацiйно-адмiнiстративнi, соцiально-психологiчнi, розрахунково-аналiтичнi, графо-аналiтичнi, економiко-аналiтичнi, евристичнi. Цi методи є актуальними i у сучасних ринкових умовах, проте їх застосування дещо змiнюється, удосконалюється.

Застосовуючи технологiї та iнструменти управлiння можна цiлеспрямовано впливати на якiсно-кiлькiснi показники (iндикатори), на якi перетворюється розвиток як процес. До числа таких аналітичних iнструментiв можна вiднести SWOT-аналiз, матрицю BCG, матрицю «McKinsey-GE», збалансовану систему показникiв (BSC), полiкритерiальний метод дiагностики розвитку пiдприємств тощо. Перевiрка дiєвостi вищезгаданих аналітичних iнструментiв на практицi дозволяє виявити, що отриманi результати зазвичай мiстять моментну оцiнку стану пiдприємства, не вiдображаючи усталених тенденцiй, що в свою чергу не дає змогу здiйснити прогностнi розрахунки на наступний перiод часу [2].

Виявлення найефективнiшого iнструмента управлiння та визначення його мiсця й ролi в системi менеджменту органiзацiї є дуже складним процесом. Адже вiд вибору iнструмента управлiння залежить ефективнiсть реалiзацiї стратегiї розвитку. найпопулярнiшими, якi використовують на зарубiжних пiдприємствах, виявилися: система збалансованих показникiв (40%), бенчмаркiнг (43%), стратегiчне планування (45%), аутсорсинг (32%), управлiння ланцюгами поставок (30%) i формування мiсiї та вiзiї (30%) [3].

Сучасним iнструментом управлiння розвитком пiдприємствами i галузями в умовах наростаючих змiн в зовнiшньому середовищi i пов'язанiї з цим невизначеностi є методологiя стратегiчного

управління. Стратегічне управління – це процес управління розвитком підприємства для успішного досягнення його стратегічних цілей [4]

Нині розвиток є однією з ключових категорій економіки, яка характеризує процес якісних перетворень у діяльності підприємств у зв'язку з необхідністю розв'язання наявних протиріч. Стратегію розвитку доцільно розглядати як спосіб та напрям розвитку, його план [5].

Для успішного розвитку підприємств найбільш доречними є стратегії зростання, які можливо розробити за допомогою інструментів стратегічного менеджменту. Стратегію зростання можна реалізувати на підставі аналізу таких можливостей: інтенсивного розвитку, або інтенсифікації зусиль підприємства в межах його діяльності; інтеграційного розвитку, або розширення діяльності підприємства через контроль чи кооперацію; профільну та непрофільну диверсифікації, або розширення сфер діяльності підприємства за межами галузі. Для здійснення даної стратегії необхідно розраховувати на реальну державну допомогу та підтримку, впроваджувати інноваційні технології щодо виробництва продукції, повніше використовувати маркетингові, стратегічні інструменти, а також інформаційні технології та методи системного програмування тощо [6].

Отже, під час створення та удосконалення сучасної системи управління підприємством потрібно застосовувати і традиційні, і сучасні методи та інструменти управління. Серед таких інструментів провідне місце займає стратегічне управління, що сприяє зосередженню на цілях розвитку підприємства у складних ринкових умовах господарювання.

Література.

1. Бабчинська О.І., Соколовська В.В. Основні інструменти управління підприємством в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2017. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5809> (дата звернення: 04.10.2020).

2. Серкова Г.М. Інструменти управління економічним розвитком промислових підприємств. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2015. Вип. 1, Т. 1. С. 171–175. URL: <http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/8520/28.pdf?sequence=1> (дата звернення: 04.10.2020).

3. Жилінська Л.О. Методи та інструменти управління забезпеченням розвитку промислових підприємств. *Держава та регіони. Серія «Економіка та*

підприємство». 2017. № 3. С. 34–42. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2017_3_9. (дата звернення: 04.10.2020).

4. Свиридова С.С., Толстова С.А. Сучасні інструменти стратегічного управління сільськогосподарськими підприємствами. *Економіка: реалії часу*. 2017. № 2(30). С. 109–116.

5. Крамаренко К.М., Муратова О.С. Стратегічне управління розвитком підприємств харчової промисловості. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2019. Вип. 27. Ч. 1. С. 84 – 87.

6. Горобець Н.М. Використання стратегічних інструментів менеджменту під час планування діяльності аграрних підприємств. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. Вип. 3 (71). Частина 1. С. 185–192. URL: http://www.psaе-jrnl.nau.in.ua/journal/3_71_1_2019_ukr/27.pdf (дата звернення: 04.10.2020).

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ

***МЕЩЕРЯКОВ В.Є., КАНДИДАТ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК
КУРГАНСЬКА М.Г.***

***ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА***

Суб'єкти малого підприємництва є головним елементами реалізації економічного потенціалу сільськогосподарських територій України. Фермерські господарства та інші форми малого аграрного підприємництва є повноправними учасниками аграрного ринку країни та займають значну нішу у виробництві сільськогосподарської продукції та реалізації продовольчої безпеки. Вони здатні швидко реагувати на потреби споживачів, диверсифікувати види діяльності, шукати найбільш оптимальні шляхи використання власних ресурсів, раціональні методи виробництва, підтримувати екологічний баланс територій тощо [1].

Диверсифікація є одним з основних інструментів управління розвитком підприємства агропромислового виробництва. Вона стабілізує діяльність, робить сільськогосподарського товаровиробника менш вразливим до кризових явищ. Завдяки цьому диверсифіковані підприємства більш стійкі та конкурентоспроможні, ніж